

Vilken sorts text har du tänkt dig?

Det kan vara knepigt för den ovane att hålla reda på skillnaden mellan olika typerna av texter. Vad är till exempel skillnaden mellan ett referat och en recension? Här reder vi ut begreppen, så du lättare kan bestämma dig för vilken typ av artikel du ska skriva.

Nyhetsartikel

Lyft fram det som är intressant. Det som har allmänintresse. Undvik personliga åsikter och värderingar, håll dig till fakta. Var saklig. En huvudregel är att en artikel = ett budskap. Varje nyhet kan skrivas på en mängd olika sätt, men det finns ändå några saker du kan tänka på, för att det ska bli lättare för dig att skriva.

Språk och innehåll: Tänk på din målgrupp som en enda person – vem berättar du detta för? Då är det lättare för läsarna att känna att texten är riktad till dem, så att de blir berörda. Skriv som du pratar, istället för som du tror att man ska skriva, så blir det mer flyt i texten.

Svara på frågorna: Vad? Vem/vilka? När? Hur? Vad? Varför? Ta gärna med ett eller flera citat.

Intervju

I förra avsnittet av "Lilla skrivskolan" gick vi igenom hur det går till att göra en intervju. När den skrivs är den ofta en del i ett större sammanhang, en nyhetsartikel eller ett reportage. Ibland skrivs intervjuer ut rakt upp och ner, där frågor varvas med svar, utan kommentarer eller omskrivningar.

Reportage

Ett reportage får gärna vara lite längre. Här får skribenten märkas, notera iakttagelser etcetera. Språket kan vara mycket personligare än i en nyhetsartikel. Ett reportage har också ofta en liten knorr på slutet, som knyter ihop helheten.

Referat / notis

Referatet är en kort framställning av fakta, en notis som berättar om något som ägt rum. Ett referat svarar på samma frågor som nyhetsartikeln. Ofta ordnas innehållet efter hur viktigt eller intressant det är. Språket är rakt på sak och fåordigt.

Recension

Att skriva en recension är – till skillnad från referatet – att förmedla både information och upplevelse till läsaren. Du kan recensera en bok du läst, en film du sett eller musik du lyssnat till och naturligtvis mycket annat.

Några exempel på innehåll, med viss variation beroende på vad du recenserar: Fakta om bakgrund i tid & rum, miljö, en summering av handling & innehåll. Du kan även berätta hur du upplever budskapet, hur tydligt det är, hur det börjar & slutar, konsekvens, hur avsikten framgår, vilken människo- & samhällssyn som kommer fram.

Även information om författare/låtskrivare/musiker/berättare etcetera: Person, erfarenheter, åsikter, språklig/musikalisk stil och så vidare. När du skriver dina egna åsikter är det bra om du motiverar varför du tycker som du tycker.

Krönika

En krönika är att ta ytterligare ett steg, utöver att bara rapportera vad som händer – det är en analys av varför det händer. Den kan vara allvarligt eller humoristiskt skriven, eller en blandning av båda. En sorts reflekterande nyhetsartikel som kommer närmare läsaren. Här har skribenten rätt att vara både personlig och subjektiv. Varje krönikör har sin egen berättarröst och stil.

Insändare

Undersökningar genom åren visar att tidningarnas insändarsidor är bland det mest lästa innehållet. Håll dig till sakfrågan. Undvik personpåhopp. Skriv vårdat (inga kraftuttryck eller svordomar). Inga falska anklagelser eller förolämpningar. Du kan även bemöta andras inlägg som du tycker är fel. Idag skriver många människor bloggar på Internet och det kan man säga är en typ av insändare.